



MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 16 czerwca 2020 r.

DWST-WA.350.36.2020.HR

Pan
Krzysztof Iwaniuk
Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: pisma z 22 maja 2020 r. w sprawie finansowania oświaty i podwyżek dla nauczycieli w 2020 roku

Szanowny Panie Przewodniczący,

zadania oświatowe związane z prowadzeniem przez jednostki samorządu terytorialnego szkół i placówek oświatowych finansowane są z dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Jednym z dochodów samorządów terytorialnych jest część oświatowa subwencji ogólnej (obok dotacji celowych z budżetu państwa i dochodów własnych).

Stosownie do art. 27 oraz art. 28 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego sposób ustalania łącznej kwoty subwencji oświatowej jest wprost przesądzony ustawą, a kwota subwencji określana jest corocznie w ustawie budżetowej. Podstawą działań zmierzających do zaplanowania w kolejnych latach budżetowych środków ujmowanych w części oświatowej subwencji ogólnej jest przepis art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. W świetle powyższego, kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż

przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych.

Ostateczny poziom wydatków ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację zadań oświatowych jest konsekwencją podejmowanych przez te jednostki szeregu decyzji w zakresie systemu organizacji szkolnictwa w swojej jednostce, np. liczba szkół, liczba oddziałów w poszczególnych typach szkół oraz liczba uczniów w poszczególnych oddziałach, liczby (ale też struktury w podziale na stopnie awansu zawodowego) zatrudnionych w placówkach nauczycieli, regulaminów wynagradzania nauczycieli na terenie danej jednostki.

Zgodnie z ustawą budżetową na rok 2020 część oświatowa subwencji ogólnej wynosi 49 mld 835 mln 775 tys. zł. W stosunku do 2019 r. kwota subwencji jest wyższa o 2 mld 928 mln 281 tys. zł, tj. o 6,2%.

Nowe zadania oświatowe oraz zmiana zakresu obecnych zadań oświatowych, które zostały uwzględnione w kwocie subwencji oświatowej na 2020 r., to:

- sfinansowanie skutków finansowych zmian liczby etatów nauczycieli oraz awansu zawodowego,
- sfinansowanie skutku przechodzącego podwyżki o 9,6% wynagrodzeń nauczycieli od 1 września 2019 roku,
- uwzględnienie skutków finansowych podwyżki wynagrodzeń nauczycieli o 6% od 1 września 2020 r.
- sfinansowanie wzrostu dotacji dla szkół niesamorządowych spowodowany wzrostem finansowego standardu A,
- wzrost podstawy do odpisu na ZFŚS o 1,3%,
- przesunięcie środków w związku z przejściem szkół przez ministrów.

W momencie planowania kwoty subwencji na rok 2020 uwzględniono w ramach prognozy w ujęciu średniorocznym ok. 530,3 tys. etatów nauczycieli zatrudnionych na podstawie Karty Nauczyciela.

Na podstawie bardziej aktualnych danych z systemu informacji oświatowej oszacowano, że średnioroczna liczba etatów nauczycieli w 2020 r. wyniesie 523,3 tys. etatów nauczycieli (z uwzględnieniem danych prognostycznych na rok szkolny 2020/2021). Oznacza to, że zgodnie z nowszą prognozą liczba etatów nauczycieli spadnie, w stosunku do liczby uwzględnionej przy planowaniu kwoty subwencji na rok 2020, o ok. 7 tys.

Kwota oszczędności wynikająca z różnicy między prognozowaną liczbą etatów a zaktualizowaną prognozą liczby etatów opartą na danych rzeczywistych nowego Systemu Informacji Oświatowej¹, powiększona o 100 mln zł, pozwoli na sfinansowanie wzrostu wynagrodzeń nauczycieli od 1 września 2020 roku o 6%.

W 2020 roku w części oświatowej subwencji ogólnej dla gmin wiejskich naliczono ok 10,2 mld zł. Jest to kwota wyższa w stosunku do roku poprzedniego o ok. 0,1 mld zł, tj. o 1%. Kwota subwencji wzrosła pomimo spadku rzeczywistej liczby uczniów o ok. 6,4%.

Od 2019 r. wprowadzono rozwiązanie uzależniające wysokość subwencji oświatowej od wielkości oddziału, sprzyjające między innymi samorządom prowadzącym małe szkoły², głównie są to gminy wiejskie. Przy podziale części oświatowej subwencji ogólnej wprowadzono mechanizm połączenia wskaźnika „zamożności” ustalanego na podstawie dochodów podatkowych i wskaźnika określającego wielkość szkoły dla dzieci i młodzieży. W 2019 r. oznaczało to, dodatkową kwotę ok. 0,2 tys. zł na ucznia w ostatnich 4 miesiącach roku. Rozwiązanie to jest kontynuowane w roku bieżącym. Na cały rok budżetowy 2020 określono wagę o wartości 0,1, co daje dodatkową kwotę na ucznia ok. 0,6 tys. zł. W roku 2020 samorządy otrzymają z powyższego tytułu dodatkową kwotę wynoszącą łącznie około 211 mln zł. Z czego 98,5% (208 mln zł) trafi do gmin, w tym 68% (143 mln zł) do gmin wiejskich.

Wszystkie dochody własne gmin wiejskich w 2019 roku wyniosły 22 mld 283 mln zł i były wyższe niż w 2018 roku o 2 mld 642 mln zł, tj. o 13,5%. W tym w 2019 roku dochody z tytułu udziałów w podatku PIT wyniosły 8 mld 667 mln zł. Jest to kwota wyższa w stosunku do roku 2018 o 1 mld 025 mln zł, tj. o 13,4%. Natomiast dochody z tytułu udziału w podatku CIT w 2019 roku wyniosły 262 mln zł. Jest to kwota wyższa w stosunku do roku 2018 o 33 mln zł, tj. o 14,3%.

W momencie planowania kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2020 rok nie mogły być wzięte pod uwagę dodatkowe koszty związane z przeciwdziałaniem epidemii COVID-19. Ministerstwo Edukacji Narodowej monitoruje i analizuje na bieżąco sytuację w oświacie, w tym poziom jej finansowania i reaguje w sytuacjach tego wymagających.

¹ Z uwzględnieniem skutków zmian wynikających z różnic w prognozowanych strukturach zatrudnienia nauczycieli w podziale na stopnie awansu zawodowego.

² Jest to kolejne rozwiązanie, od 2015 r. funkcjonuje w algorytmie waga dedykowana małym szkołom, która powoduje naliczenie większych środków w zależności od wielkości oddziału w szkole podstawowej (wielkość oddziału nie może przekraczać 12 uczniów w szkołach jednociągowych).

Naliczona subwencja oświatowa na szkoły i placówki oświatowe w roku 2020 wypłacana jest niezależnie od sytuacji związanej z rozprzestrzenianiem się wirusa COVID-19. Subwencja oświatowa jest w tym trudnym okresie stanu epidemii stabilnym źródłem dochodów podtrzymującym płynność finansową samorządów.

W dniu 4 czerwca 2020 r. Sejm RP uchwalił ustawę o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Ustawa zawiera szereg narzędzi wspierających finanse JST w ramach tzw. tarczy samorządowej.

Rząd RP wyraża gotowość do rozmów nad zmianami w systemie oświaty w szerokim gronie interesariuszy włączając jednostki samorządu terytorialnego, które są jego niezwykle istotnym elementem. Temu miały również służyć rozmowy m.in. ze stroną samorządową w formule tzw. „okrągłego stołu edukacyjnego”, które zainicjował Prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki 26 kwietnia 2019 r. Ponadto Minister Edukacji Narodowej podjął decyzję o wznowieniu prac Zespołu ds. statusu zawodowego pracowników oświaty, którego zadaniem jest wypracowanie rozwiązań systemowych w dziedzinie edukacji narodowej oraz zdefiniowanie długofalowej strategii polityki oświatowej w zakresie praw i obowiązków pracowników oświaty, w szczególności w zakresie finansowania oświaty, wynagradzania nauczycieli, awansu zawodowego, czasu i warunków pracy nauczycieli (w trakcie epidemii prace zespołu zostały zawieszane).

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Maciej Kopeć
Podsekretarz Stanu
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
(dotyczy pisma o numerze BPRM.227.1.20.2020.JP)